

Svar på skriftligt spørgsmål om fastställande av en övre gräns för valkampanjkostnader vid riksdagsval och Europaparlamentsval

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 265/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Ritva Elomaa/Sannf m.fl.:

Hur förhåller sig regeringen till fastställande av en övre gräns för valkampanjkostnader vid riksdagsval och Europaparlamentsval?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

När lagstiftningen om val- och partifinansiering reformerades 2009–2010 diskuterades även fastställandet av en valspecifik övre gräns för kampanjkostnaderna i den parlamentariska arbetsgruppen som beredde ärendet (Tarastis kommitté, kommittébetänkande JM 2009:1). Då uppnåddes dock inte någon politisk enighet avseende införandet av ett kampanjtak.

I regeringens proposition med förslag till lag om kandidaters valfinansiering och vissa lagar som har samband med den (RP 13/2009 rd) föreslogs inget kampanjtak, utan där konstaterades att man utifrån erfarenheterna i ett senare skede kan överväga möjligheterna att komplettera lagstiftningen med bestämmelser om kampanjtak. Det kan i praktiken vara svårt att övervaka ett kampanjtak, eftersom de totala kostnaderna för kampanjer inte kan fastställas entydigt. Valannonser som betalas av tredjeparter eller parti-ers gemensamma annonsering inkluderas inte alltid i kandidatens valfinansiering.

I sitt betänkande (GrUB 2/2009 rd) konstaterade grundlagsutskottet att det fanns behov av att fastställa en övre gräns för de totala kampanjkostnaderna. Däremot stiftades ett stödtak enligt vilket en kandidat inte får inkludera stöd i valfinansieringen från en anhängare om beloppet överstiger den lagstadgade gränsen. Genom denna bestämmelse begränsades kandidaternas kopplingar till enskilda stora bidragsgivare.

Lagstiftningen om partifinansiering som reformerades 2009–2010 har visat sig vara ändamålsenlig i praktiken. Den har säkerställt finansieringens transparens på ett positivt sätt. Riksdagens revisionsutskott har följt upp lagstiftningens ändamålsenlighet efter stiftandet. Utifrån revisionsutskottets observationer (ReUB 9/2013 rd) tillsatte justitiedepartementet en parlamentarisk arbetsgrupp för att utreda behovet av att revidera lagstiftningen om val- och partifinansiering. Arbetsgruppen som behandlade behovet av att re-

Svar på skriftligt spörsmål SSS 265/2015 rd

videra lagstiftningen slutförde sitt arbete våren 2015, och i oktober 2015 lämnade regeringen utifrån arbetsgruppens förslag en proposition om ändring av partilagen och lagen om kandidaters valfinansiering (RP 73/2015 rd).

Revisionsutskottet föreslog inte att en övre gräns skulle fastställas för kampanjkostnader när den gick igenom behovet att revidera bestämmelserna om val- och partifinansiering, och därför fokuserade arbetsgruppen som utredde revideringen av lagstiftningen om val- och partifinansiering inte särskilt på fastställande av kampanjtak.

Eftersom behovet av att revidera lagstiftningen om val- och partifinansiering nyligen har utretts och riksdagen just nu behandlar regeringens proposition om detta, är det knappast ändamålsenligt att öppna lagstiftningen om valfinansiering på nytt, åtminstone inte under den närmaste tiden. Det är dock bra att framöver följa upp behovet av att fastställa ett kampanjtak för riksdags- och europaparlamentsval. Om det blir aktuellt kan ärendet tas upp senare.

Helsingfors 13.11.2015

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström